

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 240/06-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti Ing. T. U., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. M. D., Advokátska kancelária, R., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 39/06 z 26. apríla 2006, na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2006 takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 3 Tpo 39/06 z 26. apríla 2006 v časti týkajúcej sa sťažovateľa Ing. T. U. porušil jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 39/06 z 26. apríla 2006 v časti týkajúcej sa sťažovateľa Ing. T. U. zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania Ing. T. U. v sume 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) na adresu jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. M. D., Advokátska kancelária, R., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti Ing. T. U. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 240/06-10 z 11. júla 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť Ing. T. U., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. D., Advokátska kancelária, R., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 39/06 z 26. apríla 2006 (ďalej aj „uznesenie z 26. apríla 2006“).

Zo sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že uznesením Prezídia Policajného zboru B. (ďalej len „PPZ B.“) vo veci vedenej pod ČVS: PPZ-21/BOK-S-1-2005 vzniesol vyšetrovateľ proti sťažovateľovi obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 222 ods. 1, 3 písm. c) a ods. 4 Trestného zákona.

Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 32/06 z 26. marca 2006 (ďalej aj „uznesenie z 26. marca 2006“) bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku spolu s ďalšími

spoluobvinenými. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, ktorú cestou svojho obhajcu doplnil podaním zo 7. apríla 2006 o relevantné skutočnosti, pričom v nej ako záruku jeho prepustenia z väzby na slobodu ponúkol písomný sľub podľa § 80 Trestného poriadku, ako aj peňažnú záruku podľa § 81 Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu z 26. apríla 2006 bola sťažovateľova sťažnosť proti uneseniu z 26. marca 2006 zamietnutá. Z obsahu uznesenia z 26. apríla 2006 vyplýva, že krajský súd zamietol sťažnosti sťažovateľa ako i ďalších spoluobvinených v tejto veci, neprijal sťažovateľov písomný sľub podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ako ani písomný sľub a peňažnú záruku ďalších dvoch spoluobvinených v tejto veci. Krajský súd sa v tomto rozhodnutí nevysporiadal s návrhom sťažovateľa na prijatie peňažnej záruky podaným v súlade s § 81 ods. 1 Trestného poriadku a ani v jeho výroku nekonštatoval, či tento návrh prijíma, alebo neprijíma.

Uznesením z 26. apríla 2006 krajský súd teda podľa sťažovateľa nerozhodol o jeho žiadosti nahradiť alternatívne väzbu prijatím peňažnej záruky, ktorej prijatie bolo ním navrhnuté v sťažnosti proti uzneseniu z 26. marca 2006.

Z uvedeného podľa sťažovateľa vyplýva, že takýmto postupom krajského súdu došlo k porušeniu jeho základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

Vzhľadom na vyššie uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nálež, v ktorom vysloví, že:

„Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 26. apríla 2006, sp. zn. 3 Tpo 39/06 porušil právo Ing. T. U. podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky tým, že nerozhodol o alternatívnej žiadosti sťažovateľa z 26. marca 2006 o nahradenie väzby prijatím ponuky peňažnej záruky.

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 39/06 zo dňa 26. apríla 2006 sa zrušuje a Krajskému súdu v Banskej Bystrici prikazuje, aby Ing. T. U. prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný zaplatiť náhradu trov konania Ing. T. U. na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. D., R., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Právny zástupca sťažovateľa ústavnému súdu na základe jeho výzvy podaním z 31. júla 2006 oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v tejto veci.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril listom sp. zn. Spr. 1198/06 z 9. augusta 2006 krajský súd prostredníctvom svojho predsedu. Vo svojom vyjadrení krajský súd uviedol: *„Z predmetného uznesenia tunajšieho súdu, zo zápisnice o neverejnom zasadnutí ako aj z vyjadrenia predsedu senátu JUDr. B. vyplýva, že súd opomenul uviesť vo výrokovej časti výrok o tom, že podľa § 81 ods. 1 Tr. por. č. 301/05 Z. z. sa peňažná záruka u obvineného Ing. T. U. neprijíma a prečo peňažná záruka nebola prijatá nie je uvedené ani v dôvodovej časti uznesenia. Z celkovej koncepcie uznesenia je však zrejmé, že keď krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosti obvinených E. V. a spol., teda aj Ing. T. U. zamietol, nebolo možné prijať písomný sľub alebo peňažnú záruku.*

Zároveň oznamujem, že súhlasím s tým, aby ústavný súd konal o veci v zmysle § 30 ods. 2 Zákona o ústavnom súde.“

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy „Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy „Osobná sloboda sa zaručuje“.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy „Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok“.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy „Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu“.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru „Každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní“.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru „Každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie“.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/06 z 26. apríla 2006, ktorým krajský súd rozhodol okrem iného o sťažnostiach podaných sťažovateľom i ďalšími jeho spoluobvinenými v tejto veci proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 32/06 z 26. marca 2006, na základe ktorého boli vzatí do väzby.

Podstatou argumentácie sťažovateľa v sťažnosti je skutočnosť, že vo svojej sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby z 26. marca 2006 podanou priamo do zápisnice o výsluchu a následne doplnenou podaním zo 7. apríla 2006 (doručeným okresnému súdu 10. apríla

2006) žiadal nahradenie väzby peňažnou zárukou, s čím sa však krajský súd vo svojom rozhodnutí nevysporiadal ani vo výroku a ani v rámci jeho odôvodnenia.

Z práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru vyplýva, že v prípade ak osoba, ktorej osobná sloboda je pozbavená väzbou, požiada o nahradenie väzby peňažnou zárukou, súd rozhodujúci o väzbe je povinný sa s touto žiadosťou náležite vysporiadať, pretože v opačnom prípade dochádza k porušeniu označených práv.

Z obsahu spisu ústavného súdu v tejto veci, ako aj zo spisového materiálu okresného súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ vo svojom podaní zo 7. apríla 2006, ktorým prostredníctvom svojho právneho zástupcu doplnil svoju sťažnosť proti uzneseniu z 26. marca 2006 krajskému súdu okrem iného navrhol, aby prijal v súlade s § 81 Trestného poriadku jeho peňažnú záruku a prepustil ho z väzby na slobodu.

Krajský súd v uznesení sp. zn. 3 Tpo 39/06 z 26. apríla 2006 síce skutočnosť podania návrhu na prijatie peňažnej záruky sťažovateľom v rámci zhrnutia obsahu ním podanej sťažnosti v úvode uznesenia potvrdil, avšak z výroku tohto uznesenia vyplýva, že o tomto návrhu sťažovateľa krajský súd nerozhodol a v rámci jeho odôvodnenia sa ním ani vôbec nezaoberal.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že uznesením krajského súdu z 26. apríla 2006 v časti týkajúcej sa sťažovateľa došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

3. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 (čl. 127 ods. 1 ústavy; pozn.), a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 (čl. 127 ods. 1 ústavy; pozn.) vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na

d'alsie konanie, zakázat' pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázat', aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1 (čl. 127 ods. 1 ústavy; pozn.), obnovil stav pred porušením“.

Keďže napadnutým uznesením krajského súdu z 26. apríla 2006 v časti týkajúcej sa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru ústavný súd toto uznesenie v označenej časti zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vec vrátil krajskému súdu na d'alsie konanie [čl. 127 ústavy v spojení s čl. 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].

V d'alšom konaní bude povinnosťou krajského súdu znovu sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o vzatí do väzby z 26. marca 2006 náležite prerokovať (vrátane ponúknutej peňažnej záruky a s prihliadnutím aj na súčasný stav v trestnom konaní) a rozhodnúť o nej.

Ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa, aby ho po zrušení uznesenia krajského súdu z 26. apríla 2006 prepustil na slobodu. Pochybenie krajského súdu totiž nevyhnutne neznamená, že ak by sa ho nebol dopustil, bol by sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu. Je na rozhodnutí krajského súdu, aby po náležitom znovuprerokovaní sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o vzatí do väzby z 26.marca 2006 rozhodol o nej ústavne konformným spôsobom.

4. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu požiadal o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom vo výške, ktoré bližšie nešpecifikoval.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 14 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred

ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namietal, v zásade nie je oceneľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 730 Sk a hodnota režijného paušálu 164 Sk.

V súlade s týmito ustanoveniami možno teda trovy konania vyčíslit' ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné podanie na súd) vykonané v roku 2006 vrátane režijného paušálu ($2 \times 2\,730 \text{ Sk} + 2 \times 164 \text{ Sk} = 5\,788 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy teda spolu činí 5 788 Sk.

Ústavný súd preto právnenmu zástupcovi sťažovateľa priznal náhradu trov konania v sume 5 788 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2006